

Høringsuttalelse til konsesjonssøknad fra Baring Farsund AS om regulering og uttak av vann fra Opoftevannet

Denne uttalelsen retter seg primært mot mulige konsekvenser for Sævelandsvannet og tilgrensende områder. Vurderingene omhandler i hovedsak forhold som kan påvirke vannstand, hydrologiske sammenhenger, naturmangfold, friluftsinnteresser og lokal drikkevannsforsyning knyttet til Sævelandsvannet.

Det omsøkte tiltaket representerer etter vårt syn det første varige tekniske inngrepet i et hittil sammenhengende og i stor grad urørt vassdragssystem som omfatter Opoftevannet, Strupåna, Sævelandsvannet og Åptafossen. Ved vurdering av slike inngrep bør det stilles særlig strenge krav til kunnskapsgrunnlag, dokumentasjon og vurdering av samlet belastning. Etter vår vurdering gir søknaden ikke et tilstrekkelig grunnlag for å kunne vurdere konsekvensene for naturverdier, vannmiljø, drikkevann eller andre allmenne interesser på en faglig forsvarlig måte.

Usikkerhet knyttet til vannstand og drikkevann

Et sentralt forhold er den mangelfulle vurderingen av hvordan tiltaket kan påvirke vannstand og grunnvannsforhold i området rundt Sævelandsvannet. Flere eiendommer er avhengige av private brønner, og Opoftevannet utgjør en viktig kilde til stabil vannføring i perioder med lite nedbør.

Søknaden inneholder etter vårt syn ingen tilfredsstillende analyse av hvordan reguleringen kan påvirke grunnvannsnivå, brønncapasitet eller vannstanden i Sævelandsvannet. Dette framstår som en vesentlig svakhet ved beslutningsgrunnlaget. Videre mangler det konkrete avbøtende tiltak eller forpliktelser knyttet til opprettholdelse av vannstand dersom konsesjon skulle bli gitt.

Når et tiltak kan få betydning for lokal drikkevannsforsyning, bør konsekvensene være grundig dokumentert før det tas stilling til søknaden.

Mangler ved kunnskapsgrunnlaget

Det framgår av de faglige rapportene at flere av kartleggingene er gjennomført under forhold som ikke nødvendigvis er representative for normale forhold i området. Undersøkelsene er blant annet utført ved høy vannstand, høy vannføring og delvis utenfor optimale registreringsperioder.

Dette skaper usikkerhet knyttet til om viktige naturverdier, arter og naturtyper er tilstrekkelig kartlagt. Risikoen for underrapportering gjelder særlig arter og naturmiljøer som krever sesongtilpassede undersøkelser.

Videre synes deler av kartleggingen å være basert på begrensede feltundersøkelser og faglige vurderinger der datagrunnlaget er svakt. Samtidig er flere sider ved tiltakets tekniske utforming fortsatt ikke endelig avklart.

Samlet sett fremstår kunnskapsgrunnlaget som utilstrekkelig til å oppfylle kravene i naturmangfoldloven § 8. Når usikkerheten er betydelig, tilsier føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 at dette må tillegges betydelig vekt.

Mulige konsekvenser for sårbare arter og naturverdier

Området har registreringer av flere truede og vernede arter, herunder ål, gaupe, flaggermus, rovfugl og amfibier. Flere av disse artene er avhengige av stabile hydrologiske forhold og intakte strandsoner.

Når kartleggingsgrunnlaget samtidig er beheftet med usikkerhet, er det vanskelig å konkludere med at tiltaket ikke vil medføre negative konsekvenser for slike arter og deres leveområder.

Etter vårt syn er det derfor behov for ytterligere undersøkelser før det kan foretas en forsvarlig vurdering av tiltakets samlede miljøpåvirkning.

Samlet belastning og presedensvirkninger

Tiltaket innebærer et inngrep i et sammenhengende naturområde som til nå har vært uten tilsvarende tekniske installasjoner. Inngrepet vil kunne bidra til økt fragmentering av naturmiljøet og redusert økologisk sammenheng i vassdragssystemet.

I tillegg bør det vurderes hvilken presedens en slik tillatelse kan få for framtidige inngrep i tilsvarende områder. Naturmangfoldloven § 10 understreker betydningen av å vurdere den samlede belastningen et økosystem utsettes for, og denne vurderingen framstår etter vårt syn som mangelfull i søknaden.

Tiltaket kan også påvirke områdets verdi for friluftsliv og naturopplevelser, særlig i områder som i dag benyttes aktivt av allmennheten.

Konklusjon

På bakgrunn av de forholdene som er beskrevet ovenfor mener vi at søknaden ikke gir et tilstrekkelig grunnlag for å kunne vurdere konsekvensene av tiltaket på en betryggende måte.

Særlig gjelder dette:

- mangelfulle vurderinger av konsekvenser for vannstand og drikkevannsforsyning
- et utilstrekkelig kunnskapsgrunnlag om naturmangfold og hydrologi
- betydelig usikkerhet knyttet til truede og vernede arter
- mangelfull vurdering av samlet belastning og presedensvirkninger

Dersom saken skal behandles videre, bør det som et minimum kreves:

- stedsspesifikke undersøkelser av grunnvann, vannstand og drikkevannsforhold
- nye naturkartlegginger gjennomført på riktige tidspunkt og etter anerkjente metoder
- en grundigere vurdering av samlet belastning og langsiktige konsekvenser
- aktiv involvering av lokalkjente og andre med detaljkunnskap om området

Med vennlig hilsen

Tommy og Katja H-W Skjølberg

Eiere av gnr. 160 bnr. 3 og gnr. 160 bnr. 28

Sæveland, 03.06.2026